

De maritieme erewimpel

Door: Cees de Keijzer / Beeld: Archief World Ship Society Rotterdam

In de gouden tijd van de oceanstomers was de Blauwe Wimpel een felbegeerde trofee, die trots werd gevoerd door het passagierschip dat de trans-Atlantische overtocht het snelst aflegde. In juli 1952 werd het record voor het laatst verbeterd en kwam de wimpel in handen van het ss United States, ook bekendstaand als 'The Big U'.

ss UNITED STATES - vanuit de lucht

Ongekende snelheden

Het stoomturbineschip overbrugde het traject in oostelijke richting in 3 dagen, 10 uur en 40 minuten en andersom in 3 dagen, 12 uur en 12 minuten. De gemiddelde snelheid 'om de Oost' was 35,59 mijl per uur en 'om de West' 34,51 knopen. Het is al meer dan 70 jaar geleden, maar het spreekt nog steeds tot de verbeelding. Als criterium gold de oversteek gemeten vanaf het lichtschip Ambrose voor de haven van New York tot aan Bishop's Rock ten zuidwesten van Land's End. Heen een afstand van 2942 zeemijlen en terug 2906. De wimpel was sinds 1938 in handen geweest van het Engelse ss *Queen Mary*, dat destijds de

oversteek maakte met 31,69 knopen en terug met 30,99 mijl per uur. De Engelsen op hun beurt hadden een jaar daar-

Volle kracht vooruit

voor met gering verschil het Franse stoomschip *Normandie* onttroond. Het was tevens de reden waarom de wimpel 30 meter lang was, symbolisch voor een meter per knoop. Veertien jaar later werd door de *United States* op haar 'maiden trip' dat record gebroken en werden de Engelsen met duidelijk verschil door de Amerikanen afgetroefd. Een zeemijl is 1852 meter en omgerekend haalde 'The Big U' toen de, ook nu nog, ongekende snelheden van gemiddeld 65,9 km en 63,9 km per uur.

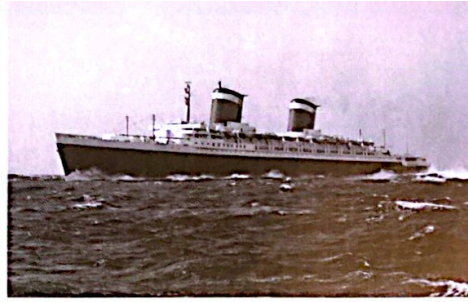
*Om even in perspectief te plaatsen: Het roll-on/roll-off schip *Atlantic Crown* haalde in haar begintijd een maximale snelheid van ongeveer 25 knopen per uur. Eenmaal kwamen we de *United States* tegemoet, we konden onze ogen niet geloven toen we de radarbeelden zagen. Het leek wel of iemand een streep over het radarscherm trok. (Redactie - Bé Vijge)*

Enorme hoeveelheden stookolie

Er waren in die tijd al wel dieselmotoren, maar voor echt grote vermogens was men toch aangewezen op stoomturbines. Acht oliegestookte Babcock & Wilcox-ketels produceerden de stoom voor vier Westinghouse-turbines die, met een maximumvermogen van 247.785 pk en vier schroeven, een snelheid van 38 knopen (70 km per uur) konden genereren. Op 'volle kracht' werd dan zo'n 1.300 ton stookolie per etmaal verbruikt, tenminste als alle turbines in gebruik waren, want het schip had twee gescheiden machinekamers. Dat was een eis van de Amerikaanse regering,

ss QUEEN MARY - Long Beach (nog in gebruik)

ss UNITED STATES - immense schoorstenen

ss UNITED STATES aan de pier in Philadelphia

die het door Newport News Shipbuilding voor \$78 miljoen gebouwde schip zwaar had gesubsidieerd, met als oogmerk er in oorlogstijd troepen mee te kunnen vervoeren. Het was nog in de tijd van de Koude Oorlog en het schip moest binnen 48 uur aangepast kunnen worden tot troepentransportschip voor 14.000 manschappen, terwijl er normaliter plek was voor 1.928 passagiers en 900 bemanningsleden.

Een tweepijper en een driepijper

Met een lengte van 302 en een breedte van 31 meter was het een rank schip dat snelheid en kracht uitstraalde. Als ze op zee in zicht kwam, liet de tweepijper met haar immense schoorstenen een onvergetelijke indruk na. Het Ameri-

kaanse vlaggenschip was op de trans-Atlantische trafiek zeer geliefd en in de beginjaren voer het voorspoedig. Tegen het eind van de jaren 50 werd het straalvliegtuig geïntroduceerd en de concurrentie hiervan meer en meer voelbaar. Als gevolg werd in 1969 na 17 jaar 'The Big U' uit de vaart genomen en opgelegd in Norfolk als eenheid van de USA-reservevloot. Dat duurde tot 1978, waarna diverse investeerders vergeefs getracht hebben het schip weer in de vaart te brengen. In 1994 is ze zelfs naar Turkije en Oekraïne geslept om te ontdoen van asbest, waarna ze in 1996 opnieuw werd opgelegd. Nu in Philadelphia, waar ze tot op heden ligt afgemeerd aan Pier 82. De 'United States Conservancy' (raad van beheer) heeft wel getracht fondsen

te werven om het schip op te knappen en te behouden als publieksattractie, maar gezien de deplorabele staat waarin het verkeert, is dat niet gelukt. Dat is wel het geval met de *Queen Mary*, het schip waarvan in 1952 de Blauwe Wimpel werd afgetroefd. Die ligt als hotelschip in Long Beach bij Los Angeles. Eind 1967 werd zij verkocht en maakte de driepijper haar laatste reis naar Californië, waar zij werd gerenoveerd. Frappant genoeg hebben dus de laatste twee Blauwe Wimpeldragers kans gezien de sloopdans te ontspringen.

ss UNITED STATES - In Philadelphia Pier 82

